

Brusel 7. prosince 2022
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2021/0427(COD)

15219/1/22
REV 1

LIMITE

MIGR 373
JAI 1616
ASILE 112
FRONT 451
RELEX 1655
CODEC 1915

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Rada
Č. předchozího dokumentu:	14947/22
Č. dok. Komise:	15152/21
Předmět:	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o řešení situací účelového využívání migrantů v oblasti migrace a azylu – <i>zpráva o pokroku</i>

1. Evropská komise předložila dne 14. prosince 2021 návrh nařízení o řešení situací účelového využívání migrantů v oblasti migrace a azylu¹. Cílem této legislativní iniciativy je řešit situace účelového využívání migrantů v kontextu migrace a azylu na úrovni EU, a to pomocí řešení, která byla uplatněna v souvislosti s podpůrnými opatřeními pro Lotyšsko, Litvu a Polsko².

¹ Dokument COM(2021)890 final.

² Návrh ROZHODNUTÍ RADY o dočasných mimořádných opatřeních ve prospěch Lotyšska, Litvy a Polska; dokument COM(2021) 752 final.

2. Návrh byl vypracován v návaznosti na závěry Evropské rady ze dne 21. a 22. října 2021¹, v nichž se zdůrazňuje, že EU nebude akceptovat žádné pokusy třetích zemí o účelové využívání migrantů k politickým účelům, a představuje úpravu právního rámce EU v podobě konkrétních opatření, jejichž cílem je zajistit okamžitou a odpovídající reakci na hybridní hrozbu a využívání některých migračních toků jako nástroje k dosahování politických cílů.
3. Nařízení by mělo členským státům umožnit se v situaci účelového využívání migrantů výjimečně odchýlit od některých společných evropských pravidel v oblasti azylu, je-li to nutné a přiměřené. Navrhované možnosti doplňují a posilují návrhy předložené v rámci paktu o migraci a azylu.
4. Po obecné prezentaci návrhu, která proběhla v rámci Pracovní skupiny pro azyl dne 15. března 2022, následovala diskuse v rámci téže pracovní skupiny ve dnech 22. července, 8. září a 11. října a poté i na úrovni radů pro SVV ve dnech 9. a 23. listopadu 2022.
5. Na základě písemné konzultace delegací ohledně nejnovějšího kompromisního znění se předsednictví domnívá, že stávající text je stabilní a představuje dobře vyvážený kompromis odrážející široké spektrum postojů vyjádřených členskými státy. Veškeré odkazy na jiné legislativní nástroje jsou ve stávajícím znění uvedeny v hranatých závorkách (včetně článku 4 odkazujícího na nouzový postup pro řízení o navrácení kvůli jeho relevantnosti pro schengenské *acquis* a proměnlivé geometrii), aby se předešlo předjímání jakýchkoli budoucích diskusí o dotčených návrzích.
6. S ohledem na jednání konané ve Výboru stálých zástupců dne 7. prosince 2022 předkládá předsednictví Radě znění navrhovaného nařízení, které odráží současný stav.

¹ Dokument EUCO 17/21.

2021/0427 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o řešení situací účelového využívání migrantů v oblasti [...] azylu

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 78 odst. 2 písm. d) a f) a čl. 79 odst. 2 písm. c) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru⁴,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů⁵,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

⁴ Úř. věst. C , , s. .

⁵ Úř. věst. C , , s. .

- (1) K situaci účelového využívání migrantů může dojít, pokud třetí země nebo nestátní subjekt podněcuje nelegální migraci [...] do Unie tím, že [...] podporuje nebo usnadňuje pohyb státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti na vnější hranice, na své území nebo z něj a poté na tyto vnější hranice, nebo na území jednoho nebo více členských států, nebo je k takovému pohybu dokonce nutí, přičemž tato činnost svědčí o úmyslu třetí země nebo nestátního subjektu destabilizovat Unii nebo některý členský stát a povaha této činnosti může ohrozit základní funkce státu, včetně jeho územní celistvosti, udržování veřejného pořádku nebo zajištění jeho národní bezpečnosti. [Pokud jde o právní definici, je vhodné sladit definici účelového využívání v tomto nařízení s definicí používanou v nařízení 2016/399 (Schengenský hraniční kodex).]
- (1a) Situace, kdy jsou nestátní subjekty zapojeny do organizované trestné činnosti, zejména převaděčství, by se za účelové využívání migrantů považovat neměly, pokud jejich cílem není destabilizovat Unii nebo některý členský stát. Dále by se za účelové využívání migrantů neměla považovat humanitární pomoc, pokud jejím cílem není destabilizovat Unii nebo některý členský stát.
- (2) Toto nařízení navazuje na výzvu Evropské rady obsaženou v závěrech ze dne 22. října 2021, aby Komise navrhla případné nezbytné změny právního rámce Unie a konkrétní opatření s cílem zajistit okamžitou a odpovídající reakci na hybridní hrozbu v souladu s právními předpisy Unie a mezinárodními závazky. Kromě toho přispívá k vytvoření komplexního a trvalého rámce pro vybavení dotčených členských států nezbytnými nástroji, aby mohly v souladu s postupem stanoveným v článku 7 účinně a rychle reagovat na situaci účelového využívání při plném dodržování základních práv a mezinárodních závazků.

- (3) Jedním z takových nástrojů obsažených v tomto nařízení je zavedení nouzového postupu pro azylové řízení [...] a [...] řízení o navrácení, který členským státům poskytne možnost využít právní nástroje, díky kterým budou moci čelit budoucím situacím účelového využívání.
- (4) Toto nařízení dodržuje základní práva a ctí zásady uznané v Listině základních práv Evropské unie, zejména její články 1, 4, 7, 24, 18 a čl. 19 [...] odst. 1 a 2, jakož i Ženevskou úmluvu o uprchlících ze dne 28. července 1951. Vzhledem ke skutečnosti, že jako prvořadé hledisko je nutné zohledňovat nejlepší zájem dítěte a potřebu respektovat rodinný život a zajistit ochranu zdraví dotčených osob, stanoví toto nařízení zvláštní pravidla a záruky vztahující se na nezletilé osoby bez doprovodu, nezletilé osoby a jejich rodinné příslušníky a na žadatele, jejichž zdravotní stav vyžaduje specifickou a přiměřenou podporu. Ve vztahu k osobám, na něž se vztahuje nouzový postup pro azylové řízení [...] [...], by se měla nadále uplatňovat pravidla a záruky stanovené v nařízení (EU) XXX/XXX⁶ [nařízení o azylovém řízení], pokud toto nařízení nestanoví jinak. Pravidla stanovená ve směrnici XXX/XXX [přepracované znění směrnice o podmínkách přijímání]⁷, včetně pravidel týkajících se zajištění žadatelů o mezinárodní ochranu, by se měla nadále uplatňovat od okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu, pokud toto nařízení nestanoví jinak.
- (4a) Pravidla a záruky stanovené v nařízení (EU) XXX/XXX [nařízení o prověřování], nařízení (EU) XXX/XXX [nařízení o Eurodacu] a nařízení (EU) XXX/XXX [nařízení o řízení azylu a migrace] by se měly nadále uplatňovat bez ohledu na odchylky podle tohoto nařízení. Tímto nařízením nejsou dotčena pravidla použitelná podle [nařízení o řešení krizových situací]; obě nařízení lze použít souběžně, jsou-li splněny podmínky pro jejich aktivaci.

⁶ Úř. věst. C , , s. .

⁷ Úř. věst. C , , s. .

- (5) V situaci účelového využívání by mnoho žádostí o mezinárodní ochranu mohlo být podáno na vnější hranici nebo v tranzitním prostoru členského státu, často osobami zadrženými v souvislosti s nedovoleným překročením vnější hranice po zemi, po moři nebo vzduchem nebo osobami, které se vylodí po pátracích a záchranných operacích. S cílem pomoci členskému státu čelícímu situaci účelového využívání s řádným řízením migračních toků v rámci nouzového postupu pro [...] azylové řízení by dotčený členský stát měl mít možnost se rozhodnout, že ve vztahu ke státním příslušníkům třetích zemí či osobám bez státní příslušnosti, které byly zadrženy nebo nalezeny v blízkosti vnější hranice s třetí zemí, která účelově využívá migranty, po nedovoleném překročení hranice po zemi, po moři nebo vzduchem, nebo kteří se vylodili po pátracích a záchranných operacích nebo se dostavili na hraniční přechod, bude žádosti o mezinárodní ochranu registrovat pouze na konkrétních registračních místech určených pro tento účel, která se nacházejí v blízkosti hranic, a že umožní účinně podávat žádosti o mezinárodní ochranu pouze na konkrétních místech určených pro tyto účely, která by měla být snadno přístupná. V souladu s článkem 18 Listiny základních práv Evropské unie a Ženevskou úmluvou ze dne 28. července 1951 musí být zajištěn účinný a skutečný přístup k řízení o mezinárodní ochraně. Dotčený členský stát by proto měl zajistit, aby pro tento účel bylo určeno a otevřeno dost registračních míst, případně včetně hraničních přechodů. Žadatelé by měli být řádně informováni o místech, kde bude jejich žádost zaregistrována a kde ji lze podat.

- (6) V situaci účelového využívání migrantů je nezbytné zamezit vstupu osob, které nesplňují podmínky pro vstup, a zároveň zajistit ochranu základních práv. Aby byla zajištěna nezbytná flexibilita členského státu čelícího takové situaci a aby se nepřátelské třetí zemi zabránilo zaměřovat se na určité státní příslušnosti nebo na určité kategorie státních příslušníků třetích zemí či osob bez státní příslušnosti, dotčený členský stát by v rámci nouzového postupu pro [...] azylové řízení [...] stanoveného v tomto nařízení měl mít možnost přijmout při řízení na hranicích podle [článku 41 nařízení (EU) XXX/XXX [nařízení o azylovém řízení]] rozhodnutí o přípustnosti a podstatě všech žádostí o mezinárodní ochranu [...]. Zásady a záruky stanovené v nařízení (EU) XXX/XXX [nařízení o azylovém řízení] musí být dodrženy.
- (7) [...] V situaci účelového využívání může dotčenému členskému státu vzniknout potřeba přesunout zdroje s cílem postarat se o státní příslušníky třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, kteří přijíždějí na jeho hranice. Dotčený členský stát z toho důvodu může potřebovat čas na reorganizaci svých zdrojů a zvýšení své kapacity, a to i s podporou příslušných agentur EU. Kromě toho se řízení na hranicích může týkat vyššího počtu žadatelů než za běžných okolností, takže členský stát čelící situaci účelového využívání může potřebovat k přijetí rozhodnutí delší dobu, aniž by umožnil vstup těchto osob na své území. [...] V takové situaci by měl mít dotčený členský stát možnost zaregistrovat žádosti o mezinárodní ochranu v prodloužené lhůtě [...] tří týdnů. Kromě toho by mělo být možné posuzovat žádosti o mezinárodní ochranu na hranicích ve lhůtě nejvýše [...] dvaceti týdnů. Pokud rozhodnutí o žádosti včetně rozhodnutí o případném odvolání proti zamítavému rozhodnutí, které by nemělo mít automatický odkladný účinek, není přijato do [...] dvaceti týdnů, měl by být vstup na území povolen, pokud daná osoba nepodléhá řízení o navrácení, jak je uvedeno v [článku 41a nařízení (EU) XXX/XXX [nařízení o azylovém řízení]]. [...] Dotčený členský stát by však měl upřednostnit registraci žádostí osob se zvláštními potřebami při přijetí ve smyslu definice v [čl. 2 bodu 13 směrnice XXX/XXX [přepřacované znění směrnice o podmínkách přijímání]], zejména nezletilých osob bez doprovodu a nezletilých osob, a poté rodinných příslušníků nezletilých osob.

- (8) V souladu s [čl. 8 odst. 3 písm. d) směrnice XXX/XXX [přepracované znění směrnice o podmínkách přijímání]] může být žadatel během příslušného řízení zajištěn za účelem rozhodnutí o jeho právu na vstup na dané území. Uvedená směrnice rovněž stanoví, že členské státy mohou žadatele zajistit pouze v případě, že je to nezbytné, a na základě individuálního posouzení každého případu. Členské státy mohou žadatele zajistit pouze v případě, že nelze účinně uplatnit jiná, mírnější donucovací opatření [...]. V každém případě, pokud je využito zajištění a záruky a podmínky pro zajištění nejsou splněny nebo je nelze splnit na hranicích, nouzový postup pro [...] azylové řízení by se neměl uplatňovat nebo by se měl přestat uplatňovat, jak je stanoveno v [čl. 41 odst. 9 písm. d) nařízení (EU) XXX/XXX [nařízení o azylovém řízení]].
- (9) [...] V případě použití nouzového postupu pro [...] azylové řízení by příslušné orgány měly především zohledňovat [...] záruky pro žadatele se zvláštními procesními potřebami a zvláštními potřebami při přijetí, včetně zohlednění zdravotního stavu. Z tohoto důvodu by měl členský stát, který čelí situaci účelového využívání, nouzový postup pro [...] azylové řízení neměl [...] uplatňovat nebo by jej měl přestat uplatňovat [...] v případech, [kdy existují zdravotní důvody pro neuplatnění řízení na hranicích v souladu s čl. 41 odst. 9 písm. c) nařízení (EU) XXX/XXX [nařízení o azylovém řízení] nebo kdy nelze poskytnout přiměřenou podporu žadatelům se zvláštními procesními potřebami v souladu s čl. 41 odst. 9 písm. b) nařízení (EU) XXX/XXX [nařízení o azylovém řízení]]. [...] Dotčený členský stát by měl [...] upřednostnit posuzování žádostí osob [...] se zvláštními procesními potřebami podle nařízení (EU) XXX/XXX [nařízení o azylovém řízení] a se zvláštními potřebami při přijetí ve smyslu definice v [čl. 2 bodu 13 směrnice XXX/XXX [přepracované znění směrnice o podmínkách přijímání], zejména nezletilých osob bez doprovodu a nezletilých osob, a poté rodinných příslušníků nezletilých [...]].

- (10) Je třeba zabránit jakýmkoli násilným činům na hranicích [...] nebo je v případě potřeby přiměřeným způsobem řešit, a to nejen kvůli ochraně územní celistvosti a bezpečnosti členského státu čelícího situaci účelového využívání, nýbrž také v zájmu zajištění bezpečnosti a ochrany státních příslušníků třetích zemí či osob bez státní příslušnosti včetně rodin a dětí, kteří pokojně čekají na příležitost požádat o azyl v Unii. [...] Zejména v situaci účelového využívání migrantů, kdy se státní příslušníci třetích zemí či osoby bez státní příslušnosti pokoušejí vynutit si vstup hromadně a za použití násilných prostředků, může dotčený členský stát v souladu se svým vnitrostátním právem přijmout nezbytná přiměřená opatření k zachování bezpečnosti a veřejného pořádku, jakož i zajistit účinné uplatňování tohoto nařízení.
- (11) [...]V situaci účelového využívání nemusí být v praxi možné, aby dotčený členský stát zajistil běžně požadované materiální podmínky přijetí, neboť kapacity takového členského státu mohou být přetíženy. Z toho důvodu [...] by dotčený členský stát v takové situaci měl mít možnost stanovit pravidla pro materiální podmínky přijetí odchylná od pravidel stanovených ve směrnici XXX/XXX [*přepřacované znění směrnice o podmínkách přijímání*], s výjimkou případů stanovených v [čl. 17 odst. 9 uvedené směrnice, přičemž by měl zajistit naplnění základních potřeb těchto osob v souladu s 32. bodem odůvodnění směrnice XXX/XXX [*přepřacované znění směrnice o podmínkách přijímání*]]. [...] Členské státy by rovněž měly zajistit přístup a umožnit poskytování humanitární pomoci [...] v souladu s aktuálními potřebami dotčených osob. Přístup právních poradců je zaručen v souladu s [čl. 8 odst. 4, čl. 14 odst. 1 a čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) XXX/XXX [*nařízení o azylovém řízení*]]. Úloha UNHCR a organizací pověřených dotčeným členským státem je konkrétně popsána v článku 18 nařízení (EU) XXX/XXX [*nařízení o azylovém řízení*]].

- (12) Za účelem doplnění [...] azylového řízení a zajištění plné soudržnosti s tímto řízením [...] by se příslušným orgánům členského státu čelícího situaci účelového využívání migrantů měla poskytnout potřebná flexibilita, aby v případě, že žádost byla zamítnuta nebo příslušné řízení skončilo tím, že mezinárodní ochrana nebyla udělena, zejména v případě zpětvzetí žádosti o azyl, dotčený členský stát mohl v návaznosti na azylové řízení provádět řízení o navrácení. Z toho důvodu by v situaci účelového využívání, a aniž by byla dotčena stávající ujednání EU o zpětném přebírání osob, dotčený členský stát měl mít možnost odchýlit se od uplatňování [článku 41a nařízení (EU) XXX/XXX *[nařízení o azylovém řízení]*, směrnice XXX/XXX *[přepracované znění směrnice o navrácení]*, a uplatňovat obdobně vnitrostátní právní předpisy provádějící čl. 4 odst. 4 směrnice XXX/XXX *[přepracované znění směrnice o navrácení]*.] Ustanovení čl. 4 odst. 4 obsahují základní záruky, které je třeba dodržovat i v těchto případech. [...] Je-li podána následná žádost pouze za účelem odložení nebo zmaření navrácení, mohou členské státy uplatnit pravidla stanovená v [článcích 42 a 43 nařízení (EU) XXX/XXX *[nařízení o azylovém řízení]*].
- (13) Při uplatnění odchylky [...] v oblasti navrácení by měl dotčený členský stát zajistit plné dodržování Listiny základních práv Evropské unie a svých mezinárodních závazků. Pokud jde o státní příslušníky třetích zemí, ve vztahu k nimž se uplatňuje vnitrostátní právo, členské státy v souladu s čl. 4 odst. 4 směrnice XXX/XXX *[přepracované znění směrnice o navrácení]* zajistí, aby zacházení s těmito osobami a úroveň jejich ochrany nebyly méně příznivé, než jak je stanoveno v čl. 10 odst. 4 a 5 (omezení používání donucovacích opatření), v čl. 11 odst. 2 písm. a) (odklad vyhoštění), v čl. 17 odst. 1 písm. b) a d) (neodkladná zdravotní péče a zohlednění potřeb zranitelných osob) a v článcích 19 a 20 (podmínky zajištění), a dodržují zásadu nenavrácení. [...]

- (13a) Pravidly stanovenými v tomto nařízení není dotčena možnost členského státu odchýlit se od uplatňování směrnice XXX/XXX [*přepřacované znění směrnice o navracení*] na základě čl. 2 odst. 2 písm. a) uvedené směrnice ve vztahu ke státním příslušníkům třetích zemí a osobám bez státní příslušnosti, kteří byli zadrženi nebo zastaveni příslušnými orgány v souvislosti s nedovoleným překročením vnější hranice některého členského státu po zemi, po moři nebo vzduchem a kteří následně v tomto členském státě neobdrželi povolení ani oprávnění k pobytu.]
- (14) V případě, že členský stát uplatňuje jedno nebo více opatření podle tohoto nařízení, měl by informovat státní příslušníky třetích zemí a osoby bez státní příslušnosti [...] v jazyce, kterému tyto osoby rozumí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumí, o uplatněných odchylkách, o přístupných místech pro registraci a podání žádosti o mezinárodní ochranu, zejména o nejbližších místech, kde mohou žádost zaregistrovat a podat, [...] a o době trvání opatření. K tomuto účelu mohou být použity informační panely. Členské státy jsou povinny řešit zvláštní procesní potřeby žadatelů, které mohou vyvstat, a odpovídajícím způsobem o tom poskytovat informace. Kromě toho [by se měl uplatňovat článek 8 o poskytování informací a čl. 35 odst. 2, pokud jde o informace o možnosti odvolat se proti rozhodnutí o žádosti, nařízení (EU) XXX/XXX [*nařízení o azylovém řízení*]].

- (14a) V situaci účelového využívání je obzvláště důležité, aby byla přijata veškerá opatření s cílem zabránit druhotné nelegální migraci a současně aby byla jednomu nebo více členským státům, které v důsledku takové situace čelí příchodu státních příslušníků třetích zemí či osob bez státní příslušnosti, poskytnuta plná podpora. Toto nařízení se navíc nedotýká výkonu působnosti členských států v oblasti udržování veřejného pořádku a ochrany vnitřní bezpečnosti.
- (15) V případě účelového využívání migrantů by členský stát, který čelí takové situaci, měl mít možnost požádat ostatní členské státy o uplatnění podpůrných a solidárních opatření nejlépe odpovídajících jeho potřebám s ohledem na zvládnutí situace účelového využívání migrantů. Podpůrná a solidární opatření mohou mít různé formy, které napomáhají řešit situaci účelového využívání migrantů, včetně opatření na budování kapacit, relokační, podpory navracení, podpory vnějšího rozměru krize a opatření zaměřených na reakci na situaci účelového využívání migrantů prostřednictvím spolupráce se třetími zeměmi nebo osvětové činnosti ve třetích zemích, jejichž státní příslušníci jsou takto využíváni.

- (16) Ostatní členské státy, které samy nejsou v situaci účelového využívání migrantů, by měly být vyzvány k tomu, aby přispěly ve prospěch členského státu, který takové situaci čelí, a to prostřednictvím podpůrných a solidárních opatření odpovídajících zjištěným potřebám. Komise by měla tato podpůrná a solidární opatření koordinovat co nejdříve poté, co obdrží od členského státu čelícího situaci účelového využívání migrantů žádost.
- (17) Členský stát čelící situaci účelového využívání migrantů může požádat o podporu ze strany Agentury Evropské unie pro otázky azylu, Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž nebo Europolu v souladu s jejich mandáty. Agentura Evropské unie pro otázky azylu může kromě toho v případě potřeby navrhnout pomoc z vlastní iniciativy v souladu s čl. 16 odst. 1 písm. d) nařízení 2021/2303 [...] [*nařízení o Agentuře Evropské unie pro otázky azylu*], zatímco Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž může po dohodě s dotčeným členským státem navrhnout pomoc v oblasti navracení v souladu s články 48, 50, 52 a 53 nařízení (EU) 2019/1896 a Europol může navrhnout pomoc v souladu s čl. 6 odst. 1 nařízení (EU) 2016/794.

- (18) Požádá-li dotčený členský stát o uplatnění příslušných odchylek stanovených v tomto nařízení na základě přesvědčivých důkazů prokazujících, že se jedná o situaci účelového využívání migrantů, [...] Komise by měla [...] předložit návrh, který členskému státu povolí uplatňovat odchylná pravidla stanovená v tomto nařízení. Komise by rovněž měla mít možnost návrh předložit v případech, kdy to na základě informací poskytnutých žádajícím členským státem považuje za vhodné. Aby byla zajištěna vysoká úroveň politické kontroly a podpory a posílilo se vyjádření solidarity Unie, je v obou případech nezbytné vzít v úvahu, zda Evropská rada uznala, že Unie nebo jeden či více jejích členských států čelí situaci účelového využívání migrantů. [...] Účelové využívání migrantů může ohrozit základní funkce členského státu, včetně udržování veřejného pořádku nebo zajištění jeho národní bezpečnosti. Proto by Radě měly být svěřeny prováděcí pravomoci za účelem přijetí prováděcího rozhodnutí, které členskému státu povolí uplatňovat odchylky stanovené tímto nařízením. Rada by rovněž měla mít pravomoc zrušit na základě návrhu Komise odchylky stanovené v tomto nařízení nebo je prodloužit až o šest měsíců v závislosti na tom, zda okolnosti, jimiž bylo zavedení odchylek odůvodněno, přetrvávají, nebo skončily. Rozhodnutí o prodloužení může obsahovat změnu uplatňovaných odchylek [...]. Komise a Rada by při výkonu svých pravomocí a plnění svých povinností měly zajistit, že bude vždy dodržena zásada proporcionality.
- (18a) Prováděcí rozhodnutí Rady by mělo být nezbytné pouze ve zvláštních případech, zejména pokud účelové využívání migrantů představuje mimořádnou situaci vyznačující se podněcovanou nelegální migrací do Unie a povaha této situace nebo v kombinaci s jinými hybridními útoky by mohla představovat riziko pro základní funkce státu, zachování veřejného pořádku nebo ochranu jeho národní bezpečnosti, nebo pokud účelové využívání migrantů představuje mimořádnou situaci vyznačující se neočekávaným výrazně zvýšeným počtem případů žádostí o azyl na vnějších hranicích.

- (19) Prováděcí rozhodnutí Rady by mělo obsahovat povolení konkrétních odchylek, které by členský stát čelící situaci účelového využívání migrantů mohl uplatnit, a mělo by stanovit datum, od kterého se odchylky uplatňují, jakož i dobu jejich trvání. Kromě toho by v něm měly být uvedeny důvody, na nichž je založeno, jakož i osobní působnost odchylek.
- (20) Aby byl dotčený členský stát podpořen při poskytování nezbytné pomoci státním příslušníkům třetích zemí či osobám bez státní příslušnosti, kteří spadají do oblasti působnosti tohoto nařízení, včetně podpory činností v oblasti dobrovolného návratu nebo plnění jeho humanitárních povinností, agentury OSN, zejména UNHCR, a další příslušné partnerské organizace pověřené členskými státy konkrétními úkoly, zejména Mezinárodní organizace pro migraci a Mezinárodní federace společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce, by měly mít účinný přístup na hranice za podmínek stanovených ve směrnici (EU) XXX/XXX [*přepracované znění směrnice o podmínkách přijímání*] a v nařízení (EU) XXX/XXX [*nařízení o azylovém řízení*]. Vysoký komisař pro uprchlíky by měl mít přístup k žadatelům, včetně těch, kteří se nacházejí na hranicích. Pro tyto účely by dotčený členský stát měl [...] s [...] těmito organizacemi udržovat spolupráci.
- (20a) Pokud jde o Kypr, nařízení Rady (ES) č. 866/2004 ze dne 29. dubna 2004 o režimu podle článku 2 protokolu č. 10 k aktu o přistoupení stanoví zvláštní pravidla, jež se použijí na demarkační linii mezi územími Kyperské republiky, nad nimiž vláda Kyperské republiky vykonává skutečnou kontrolu, a územími, nad nimiž vláda Kyperské republiky skutečnou kontrolu nevykonává. Ačkoli tato demarkační linie nepředstavuje vnější hranici, je zřejmé, že by se situace, kdy třetí země nebo nestátní subjekt podporuje nebo usnadňuje pohyb státních příslušníků třetích zemí či osob bez státní příslušnosti za účelem překročení této linie, měla považovat za účelové využívání migrantů.

- (21) [V souladu s články 1 a 2 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Irsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné.]

NEBO

[V souladu s článkem 3 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámilo Irsko (dopisem ze dne ...) své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.]

- (22) V souladu s články 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

Obecná ustanovení

Článek 1

Předmět

1. Toto nařízení stanoví zvláštní pravidla, která se výjimečně odchylují od pravidel stanovených v nařízení (EU) XXX/XXX [*nařízení o azylovém řízení*], směrnici (EU) XXX/XXX [*přepracované znění směrnice o podmínkách přijímání*] a ve směrnici (EU) XXX/XXX [*přepracované znění směrnice o navracení*] a která může členský stát uplatnit v situaci účelového využívání[...], jak je vymezena v odstavci 2, je-li to nezbytné a přiměřené pro reakci na takovou situaci. Rovněž stanoví zvláštní pravidla pro podpůrná a solidární opatření, která lze v takové situaci přijmout.
2. Situaci účelového využívání migrantů se rozumí situace, kdy třetí země nebo nestátní subjekt podporuje nebo usnadňuje pohyb státních příslušníků třetích zemí či osob bez státní příslušnosti na vnější hranice, jimiž se rozumí pozemní hranice členských států, včetně říčních a jezerních hranic, a jejich námořní hranice a letiště, říční přístavy, námořní přístavy a jezerní přístavy, pokud nejsou vnitřními hranicemi, nebo do členského státu s cílem destabilizovat Unii nebo některý členský stát a kdy takové činnosti mohou ohrozit základní funkce členského státu, včetně udržování veřejného pořádku nebo zajištění jeho národní bezpečnosti (dále jen „účelové využívání“) [...].

Tímto nařízením nejsou dotčeny základní zásady a záruky [stanovené akty], od nichž jsou podle tohoto nařízení povoleny odchylky.

KAPITOLA II

Nouzový postup pro azylové řízení [...] a řízení o navrácení v situaci účelového využívání [...]

Článek 2

Nouzový postup pro azylové řízení [...] v situaci účelového využívání [...]

[...] V situaci účelového využívání [...] členský stát, který v důsledku takové situace na svých vnějších hranicích čelil příchodu státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti [...], kteří jsou předmětem účelového využívání a kteří jsou buď zadrženi, nebo nalezeni v blízkosti vnější hranice, jimiž se rozumí pozemní hranice členských států, včetně říčních a jezerních hranic, a jejich námořní hranice a letiště, říční přístavy, námořní přístavy a jezerní přístavy, pokud nejsou vnitřními hranicemi, [...] v souvislosti s neoprávněným překročením pozemní, námořní nebo vzdušnou cestou, nebo kteří se vylodí po pátracích a záchranných operacích nebo kteří se dostavili na hraniční přechody, může ve vztahu ke státním příslušníkům třetích zemí a osobám bez státní příslušnosti uvedeným v tomto odstavci [...] uplatnit jednu nebo více z těchto výjimek:

- a) odchylně od [článku 27 nařízení (EU) XXX/XXX [nařízení o azylovém řízení]] zaregistrovat žádosti o mezinárodní ochranu podané v období, během kterého se toto písmeno uplatňuje, nejpozději do [...] tří týdnů od podání žádosti.

Při uplatňování této odchylky dotčený členský stát upřednostní registraci žádostí [...] osob se zvláštními potřebami při přijetí, jak jsou vymezeny v [přepracovaném znění směrnice o podmínkách přijímání], [...] a [...] rodinných příslušníků nezletilých osob. Dotčený členský stát může rovněž upřednostnit registraci žádostí, které jsou pravděpodobně opodstatněné;

- b) odchylně od [čl. 41 odst. 2 písm. a) a b), čl. 41 odst. 5 a čl. 41 odst. 9 písm. a) nařízení (EU) XXX/XXX [*nařízení o azylovém řízení*]⁸ a v souladu s čl. 41 odst. 13 a 14 nařízení (EU) XXX/XXX [*nařízení o azylovém řízení*]] rozhodovat o přípustnosti a podstatě všech žádostí podaných státními příslušníky třetích zemí či osobami bez státní příslušnosti v období, během kterého se toto písmeno uplatňuje, na místech na vnější hranici, v blízkosti vnější [...] hranice[...] nebo v tranzitních prostorech, nebo pokud dotčený členský stát na těchto místech nemůže zajistit potřebnou kapacitu, na jiných určených místech na jeho území.

Při uplatňování této odchylky dotčený členský stát upřednostní posuzování žádostí o mezinárodní ochranu, které [...]podaly osoby se zvláštními procesními potřebami či zvláštními potřebami při přijetí, jak jsou vymezeny v [[*přepracovaném znění směrnice o podmínkách přijímání* a v *nařízení o azylovém řízení*], [...] a [...] rodinní příslušníci nezletilých osob]. Dotčený členský stát může rovněž upřednostnit posuzování žádostí o mezinárodní ochranu, které jsou pravděpodobně opodstatněné, nebo zjevně neodůvodněné;

- c) odchylně od [čl. 41 odst. 11 nařízení (EU) XXX/XXX [*nařízení o azylovém řízení*]] je [...] doba trvání nouzového postupu pro azylové [...] řízení pro posuzování žádostí registrovaných v období, během něhož se uplatňuje odchylka v souladu s tímto písmenem, [...] co nejkratší, v každém případě však nejvýše dvacet týdnů ode dne registrace uvedené žádosti, a to včetně odvolání; [...]

⁸ Odkazuje na znění návrhu pozměněného Komisí v roce 2020.

- d) odchylně od [čl. 12 odst. 5 nařízení (EU) XXX/XXX [*nařízení o azylovém řízení*]] [...] lze upustit od osobního pohovoru i v případě, že rozhodující orgán může na základě dostupných důkazů přijmout kladné rozhodnutí, pokud jde o status doplňkové ochrany.

[...]

Článek 3

Materiální podmínky přijetí

Odchylně od [článku 16, čl. 17 odst. 1, čl. 17 odst. 2 písm. c) a čl. 17 odst. 6 až 8 směrnice XXX/XXX [*přepracované znění směrnice o podmínkách přijímání*]] [...] může členský stát od okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu až do registrace a poté na maximální dobu uvedenou v čl. 2 písm. c), nebo v případě, že se odchylka podle čl. 2 písm. c) neuplatňuje, od okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu až do registrace a poté po dobu uvedenou v [čl. 41 odst. 11 nařízení (EU) XXX/XXX [*nařízení o azylovém řízení*]] dočasně stanovit jiná pravidla pro materiální podmínky přijetí [...] ve vztahu k žadatelům, kteří jsou zadrženi nebo nalezeni v důsledku účelového využívání podle tohoto nařízení [...] nebo kteří se dostavili na hraniční přechody. Členské státy zajistí základní potřeby žadatelů, zejména potraviny, vodu, oblečení, náležitou lékařskou péči, jakož i dočasné přístřeší přizpůsobené sezonním povětrnostním podmínkám, a to při plném respektování lidské důstojnosti. Odchylnou od [čl. 17 odst. 2 písm. c) směrnice XXX/XXX [*přepracované znění směrnice o podmínkách přijímání*]] není dotčen přístup právních poradců v souladu s [čl. 8 odst. 4, čl. 14 odst. 1 a čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) XXX/XXX [*nařízení o azylovém řízení*]] a přístup UNHCR v souladu s článkem 18 nařízení (EU) XXX/XXX [*nařízení o azylovém řízení*]].

[Článek 4

Nouzový postup pro [...]řízení o navracení v situaci účelového využívání [...]

Dotčený členský stát, který na své vnější hranici čelí příchodu státních příslušníků třetích zemí či osob bez státní příslušnosti, se může rozhodnout, že ve vztahu k těmto státním příslušníkům třetích zemí či k osobám bez státní příslušnosti, kteří jsou předmětem účelového využívání a kteří jsou zadrženi nebo nalezeni v souladu s tímto nařízením nebo kteří se dostavili na hraniční přechody a kteří požádali o mezinárodní ochranu a jejichž žádosti byly poté zamítnuty a kteří nemají právo setrvat a nemohou setrvat, nepoužije [článek 41a nařízení (EU) XXX/XXX *[nařízení o azylovém řízení]*] ani *[přepracované znění směrnice o navracení]* a namísto toho použije vnitrostátní právní předpisy, přičemž obdobně dodrží [čl. 4 odst. 4 směrnice XXX/XXX *[přepracované znění směrnice o navracení]*].⁹

[...]

⁹ Začleněním tohoto ustanovení není dotčen postoj, který Rada zaujme s ohledem na stanovisko právní služby Rady týkající se významu pro schengenské *acquis* a proměnlivé geometrie.

Podpůrná a solidární opatření

1. Pokud členský stát čelí situaci účelového využívání[...], může požádat ostatní členské státy o uplatnění podpůrných a solidárních opatření, aby tuto situaci zvládl, a uvést povahu potřebných podpůrných a solidárních opatření. Podpora ze strany ostatních členských států a solidární příspěvky ve prospěch členského státu čelícího situaci účelového využívání [...] jsou dobrovolné a mohou zahrnovat tyto typy příspěvků:
 - a) opatření pro budování kapacit v oblasti azylu, přijímání a navracení;
 - b) operativní podpora v oblasti azylu, přijímání a navracení;
 - c) opatření zaměřená na reakci na situaci účelového využívání, včetně zvláštních opatření na podporu navracení prostřednictvím spolupráce se třetími zeměmi nebo osvětové činnosti ve třetích zemích, jejichž státní příslušníci jsou takto využíváni; nebo
 - d) jakákoliv jiná opatření považovaná za vhodná k řešení situace účelového využívání a k podpoře dotčeného členského státu, jakož i relokace.
2. Členský stát čelící situaci účelového využívání zašle Komisi žádost o podpůrná a solidární příspěvky od ostatních členských států, v níž uvede konkrétní požadovaná solidární opatření.

3. Aniž jsou dotčena ustanovení o solidaritě obsažená v jiných nástrojích [...], Komise co nejdříve po obdržení žádosti o podpůrná a solidární opatření uvedené v odstavci 2 vyzve ostatní členské státy, aby přispěly uplatněním podpůrných a solidárních opatření uvedených v odstavci 1, která odpovídají potřebám členského státu čelícího situaci účelového využívání. Podpůrná a solidární opatření uvedená v tomto článku koordinuje Komise.
4. Členský stát čelící situaci účelového využívání [...] může v souladu s pravidly stanovenými v nařízeních o příslušných agenturách požádat o podporu ze strany Agentury EU pro otázky azylu, Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž nebo Europolu v souladu s jejich mandáty. [...]

Článek 6

Zvláštní ustanovení a záruky

1. Při uplatňování odchylek uvedených v člancích 2, 3 [...] nebo 4 dotčený členský stát řádně informuje státní příslušníky třetích zemí či osoby bez státní příslušnosti v jazyce, kterému tyto osoby rozumí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumí, o použitých opatřeních, umístění registračních míst, včetně hraničních přechodů, přístupných pro registraci a podání žádosti o mezinárodní ochranu, a o době trvání opatření. Informace mohou být poskytovány prostřednictvím informačních panelů, aniž jsou dotčeny [článek 8 a čl. 19 odst. 2 nařízení (EU) XXX/XXX [nařízení o azylovém řízení]].

- 1a. Prodloužením lhůty pro registraci žádostí o mezinárodní ochranu v souladu s čl. 2 písm. a) nejsou dotčeny [povinnosti dodržet lhůty stanovené v čl. 10 odst. 1 písm. b) [nařízení o Eurodacu]].
- 1b. Odchylkami podle článku 2 není dotčen proces určování příslušného členského státu v rámci [AMMR]. V případě, že je proces určování příslušného členského státu delší než maximální délka nouzového postupu pro azylové řízení, tento proces se dokončí na území členského státu, který vede řízení o určení příslušného členského státu.
2. Členský stát, který čelí situaci účelového využívání [...], neuplatňuje články 2, 3 [...] nebo 4 déle, než je nezbytně nutné k řešení dané situace [...], a v žádném případě ne déle než po dobu stanovenou v prováděcím rozhodnutí Rady uvedeném v čl. 7 odst. 4.

KAPITOLA III

Procesní pravidla

Článek 7

Udělování povolení

1. Členský stát, [...] který čelí situaci účelového využívání, může [...] s ohledem na tyto výjimečné okolnosti požádat o povolení uplatnit odchylky stanovené v článcích 2, 3 [...] nebo 4.
2. [...] Předloží-li žádající členský stát Komisi přesvědčivé důkazy prokazující existenci podmínek uvedených v čl. 1 odst. 2, Komise na základě těchto důkazů nepromdlě předloží návrh vhodného prováděcího rozhodnutí Rady uvedeného v odstavci 3. Komise může rovněž tento návrh předložit v případech, kdy to na základě informací [...] poskytnutých žádajícím členským státem a jakýchkoli jiných informací, které má k dispozici, považuje za vhodné.
3. Rada [...] tento návrh urychleně posoudí [...] a [...] v závislosti na výsledku tohoto posouzení přijme prováděcí rozhodnutí, kterým dotčenému členskému státu povolí uplatňovat zvláštní odchylky stanovené v článcích 2, 3 [...] nebo 4.
4. Prováděcí rozhodnutí Rady uvedené v odstavci 3 obsahuje důvody, na nichž je založeno, a stanoví datum, od kterého lze pravidla uvedená v článcích 2, 3 [...] nebo 4 uplatňovat, lhůtu pro jejich uplatňování, která nepřesáhne počáteční období šesti měsíců, a uvádí informace o státních příslušnících třetích zemí či osobách bez státní příslušnosti, které jsou předmětem účelového využívání.

5. Komise a Rada situaci účelového využívání [...] neustále monitorují a přezkoumávají. Pokud to Komise na základě relevantních informací považuje za vhodné, může navrhnout zrušení prováděcího rozhodnutí Rady uvedeného v odstavci 3 nebo přijetí nového prováděcího rozhodnutí Rady, kterým se povolí změna nebo prodloužení [...] konkrétních odchylek uvedených v člancích 2, 3 [...] nebo 4 na dobu, která nepřesáhne dodatečné období šesti měsíců. Pokud žádající členský stát předloží Komisi přesvědčivé důkazy, které prokazují, že podmínky uvedené v čl. 1 odst. 2 nadále existují, Komise na základě těchto důkazů předloží návrh nového prováděcího rozhodnutí Rady, kterým se změní nebo prodlouží konkrétní odchylky uvedené v člancích 2, 3 [...] nebo 4 na dobu, která nepřesáhne dodatečné období šesti měsíců. Dotčený členský stát poskytne Komisi konkrétní informace nezbytné k tomu, aby mohla tento přezkum provést a předložit návrh na zrušení nebo prodloužení použitelnosti uvedeného rozhodnutí, jakož i veškeré další informace, které si Komise vyžádá.
6. Členské státy pokračují ve vztahu k žadatelům, jejichž žádosti o mezinárodní ochranu byly zaregistrovány ve lhůtě, během které mohou být zvláštní odchylky uplatňovány, v uplatňování procesních odchylek stanovených v prováděcím rozhodnutí Rady podle odstavce 3 nanejvýš po dobu uvedenou v článku 2 až do přijetí konečného rozhodnutí o jejich žádosti nebo do doby, než budou dotčení státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti navraceni v souladu s článkem 4.
7. Komise a Rada při výkonu svých pravomocí a plnění svých povinností podle tohoto článku zajistí, že bude vždy dodržena zásada proporcionality.

Článek 8

Spolupráce a posuzování

1. Komise, příslušné orgány a agentury Evropské unie a členský stát čelící situaci účelového využívání [...] úzce spolupracují a pravidelně se vzájemně informují o provádění odchylek a opatření uvedených v článku 7. Dotčený členský stát nadále vykazuje veškeré relevantní údaje včetně statistik, které jsou relevantní pro provádění tohoto nařízení, prostřednictvím sítě EU pro připravenost na migraci a pro řešení migračních krizí.
2. Členský stát, který čelí situaci účelového využívání [...], udržuje [...] úzkou spolupráci s vysokým komisařem OSN pro uprchlíky a veškerými dalšími [...] organizacemi pověřenými tímto členským státem [...] úkoly [...] v souladu s touto kapitolou a s [...] nařízením (EU) XXX/XXX [nařízení o azylovém řízení] a směrnicí XXX/XXX [přepracované znění směrnice o podmínkách přijímání].

KAPITOLA IV

Závěrečná ustanovení

Článek 9

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvami.

Ve Štrasburku dne

Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně

Za Radu
předseda/předsedkyně